

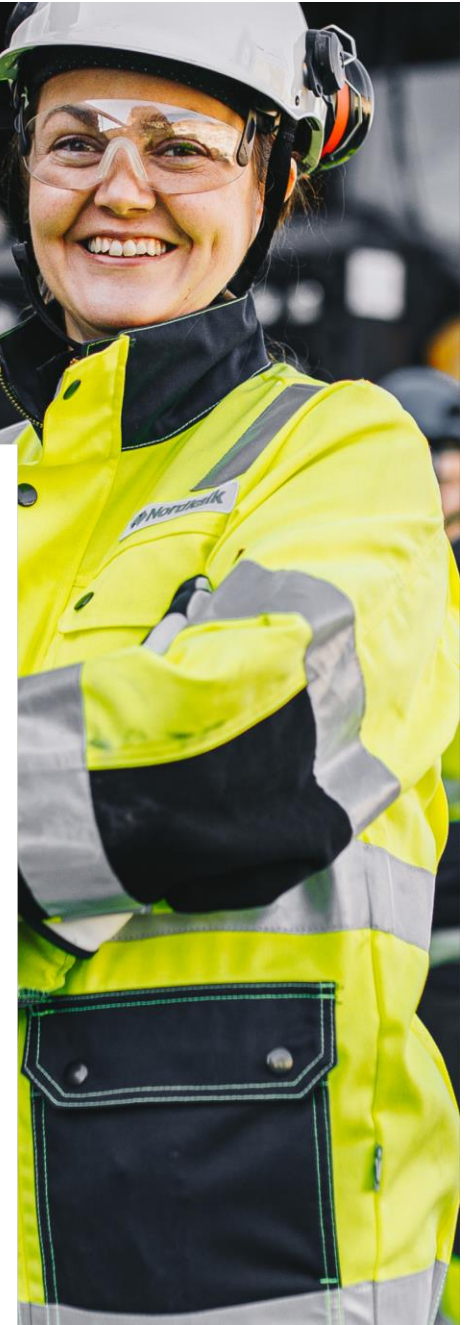

Kaivosteollisuus

Kaivostoiminnan verotuksesta

Pekka Suomela, toiminnanjohtaja

VeJ 10.1.2023

Kaivostoiminta Suomessa

Kaivosteollisuus ry

56
jäsentä

- Kaivosyhtiöitä
- Teknologia- ja laitetuottajia
- Urakoitsijoita
- Malminetsijöitä
- Alan palveluyrityksiä

6,0
Mrd lv

Jäsenyritysten
liikevaihdon
vaihteluväli 0-1,7
miljardia euroa.

Hallitus 2023

Puheenjohtaja

Jani Lösönen, Agnico Eagle Finland Oy

Varapuheenjohtaja

Pertti Lamberg, AA Sakatti Mining Oy

Sihteeri

Pekka Suomela, Kaivosteollisuus ry

Jäsenet

Noora Ahola, Mawson Oy

Mari Pilventö, Tapojärvi Oy

Hannele Vuorimies, Metso Outotec Finland Oy

Mikael Furu, Oy Nordkalk Ab

Antti Savolainen, Yara Suomi Oy

Joni Lukkaroinen, Terrafame Oy

Henrik Grind, Boliden Kevitsa

Tom Söderman, Outokumpu Chrome Oy

Eurominesin jäsen

(European Association of Mining Industries,
Metal Ores & Industrial Minerals).

Kaivokset Suomessa

Lukumäärä pienentynyt

- 44 kaivosta 2021 (59 vuonna 1987)

Tuotanto kasvanut

- Kokonaislouhinta 115 Mt (n. 30 Mt vuonna 2001)
 - Kolme suurinta Terrafame, Kevitsa ja Siilinjärvi, 85 % louhinnasta.

Jatkojalostuksesta valtaosa Suomessa

- Metallimalmirikasteita tuotettiin 2021 2,1 Mt
- Kotimaassa jalostettiin 87 %
- Metallimalmirikasteiden tuonti 2020 1,8 miljardia € – vienti 458 milj €

Henkilöstöä

- noin 5500 (n. 48 % alihankkijoita)

Malminetsintää v. 2021

- 50 yhtiötä, investoinnit 68,5 milj €

Kokonaislouhinta

115,6
miljoonaa tonnia

Kokonaislouhinta 115,6 miljoonaa tonnia, josta metallimalmia/hyötykiveä 47,9 miljoonaa tonnia ja sivukiveä 67,7 miljoonaa tonnia.

Lähde: Lapin ELY-keskus

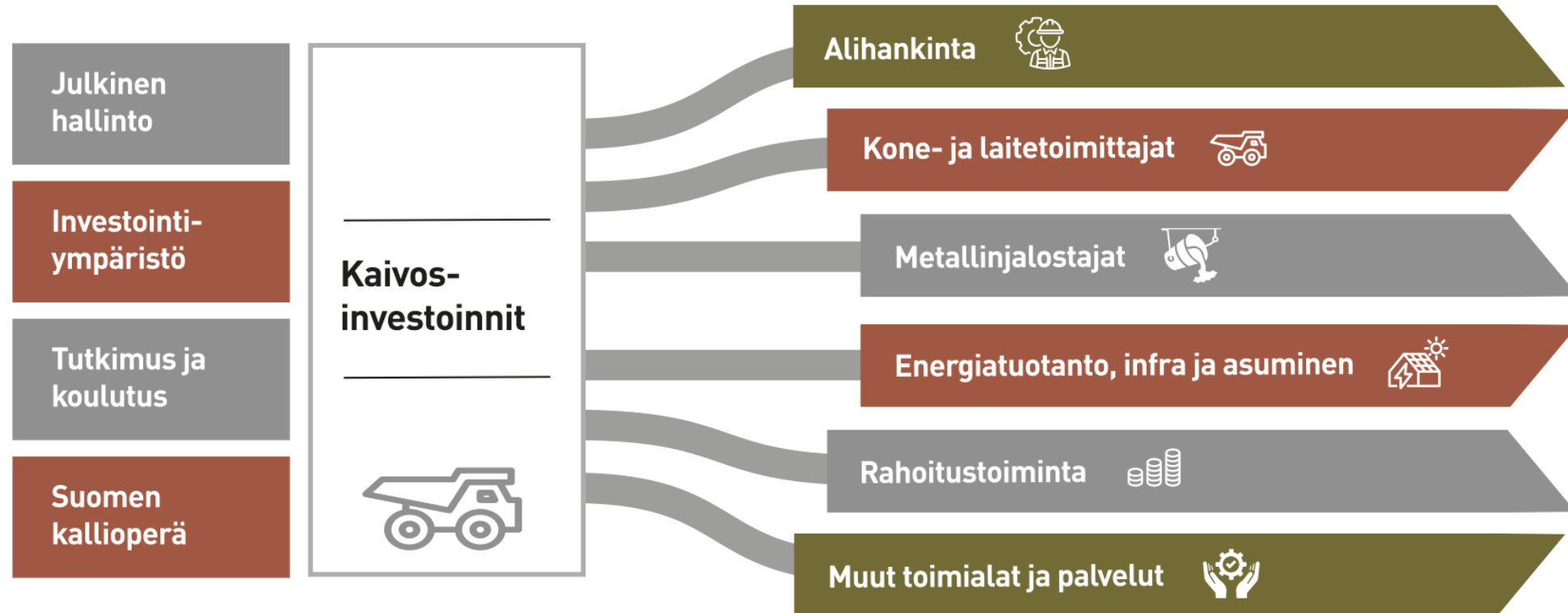

Kaivoksen ovat suuren arvoketjun alku

Mineraaliklusterin vaikutus:

- Liikevaihto 22,1 miljardia €
- Työllisyys 87 400 henkilöä
- Verojalanjälki noin 3 miljardia €

Lähde: Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminta 2020:15

Mineraaliklusteri suuri veronmaksaja

275 milj. €

Mineraaliklusterin maksamat yhteisöverot vuodelta 2021 (Summalla kattaa valtion panostukset ympäristön- ja luonnonsuojeluun sekä lisäksi vielä valtion pelastus- ja hätäkeskustoiminnan ylläpidon).

Lisäksi tulevat

- Henkilöstön tuloverot
- ALV (ei kaikilla) + kiinteistöverot jne.
- Hankinnat
- Maankäyttömaksut jne.

33,3 %

Mineraaliklusterin ja sen kerrannaisvaikutusten osuus Lapin työpaikoista (koko Suomessa 4 %).

Lähde: TEM Suomen Mineraaliklusterin kilpailukyky ja vaikuttavuus

Huomioita veromallista

Nettotuloon perustuvilla veromalleilla olisi

- Vähäinen vaikutus kannusteisiin investoida, louhia ja jatkaa toimintaa.
- Veropohja kapea; ei riipu verokannan tasosta.
- Suuri verotuottopotentiaali, mutta tuotto vaihtelee ja on vaikeasti ennustettava.
- Kohtelevat samalla tavoin erilaisia kaivoksia.

Arvo- tai määräraojalti tyyppisenä toteutettava vero

- tulee osaksi kaivoksen tuotantokustannuksia, jolloin se nostaa sekä tulevissa että nykyisissä kaivoksissa kannattavasti louhittavan mineraalipitoisuuden ylärajaa.
- Koska mineralisaatio on harvoin homogeeninen ja kustannukset nousevat maanalaisessa kaivoksessa syvyyden lisääntyessä ja avolouhinnassa ns. sivukivisuhteen kasvaessa, jää tuotantokustannuksiin lisätyn erän vuoksi aina osa mineralisaatiosta louhimatta.

Aluetaloudellisia vaikutuksia

Boliden Kevitsa 2021

870

Työntekijää
(570 Bolidenin , 300
aliurakoitsijan)

772 k€

Kiinteistöveroja

28 M€

Yhteisövero

38 M€

Palkkasumma
sivukuluineen

90%

Henkilöstöstä Lapin
läänistä (63 %
Sodankylästä)

90 k€

Tukea paikalliseen
harrastus - ja
kulttuuritoimintaan

17%

Naisia

6,4 M€

Omien työntekijöiden maksamia
tuloveroja

10 M€

Hankintoja paikallisilta
yrityksiltä

Yksityiskohtia

1. LME referenssinä heikko (lausunnon liite)
2. Esityksessä korostetaan verovelvollisuuden ehtona kaivosmineraalien hyödyntämistä. Tämä periaate edellyttää, että veroa ei kohdisteta niihin kaivosmineraaleihin, joita ei saada rikastusprosessissa talteen. Erityisesti monimetallikaivoksissa pääkaivosmineraali saadaan yleensä hyvin talteen mutta muiden metallien osalta saantitappio voi olla merkittävä. (In-situ -arvo vs rikastusprosessissa hyödyksi saatu vs sulattovaiheen arvo).
3. Kromi vs ferrokromi
4. Inflaatiovaikutus kotimaahan, erityisesti teollisuusmineraalit

● Kolumni

KL 3.6.21

Tuulivoimala syö metallia kuin kauraa

Matti Kankare

matti.kankare@almamedia.fi

Kansainvälinen energiajärjestö IEA julkaisi muutama viikko sitten kattavan selvityksen siitä, miten maailman kriittiset metallivarat riittävät, jos ilmastotavoitteita toteutetaan vain uusiutuvilla energialähteillä.

Vaikutus kuntakenttään

Lunastusperuste

Jos kunnan alueelta lunastetaan YSL:n nojalla tai kaivoksen apualueena, ko kunta ei saa verotuottoja

Valtionosuuslaki

Ratkaisuja ei tulisi jättää tulevaisuuden varaan.

PÄÄKIRJOITUS // 29.11.2022

Naapurisopu koetuksella

Tervola ja Kemnmaa eivät halua joutua Ranuan kaivoshankkeen mahdollisten haittojen maksajaksi. Pitäisikö kaivosvero jakaa kaivoksesta kärsivien kesken?

Sodankylä, Kittilä ja Kemnmaa saavat uudesta kaivosverosta merkittävän tulolähteen, kun uudistettu kaivoslaki astuu voimaan näillä näkymin 2024. Valtiovarainministeriön arvion mukaan vuotuinen lisätulo on 2–4 miljoonaa euroa kullekin lapilaiskaivoskunnalle.

Kyseistä veroa on perusteltu sillä, että kaivostyöstä aiheutuu kunnille paitsi ympäristö- ja myös lisäkuluja. Niitä syntyy muun muassa kaavoituksesta ja siitä, että kunta uusia rakentamaan teitä ja muita kaivostyöstä aiheutuvia infraa sekä asuntoja. Haitat voi alottaa naapurikuntiin asti, mitä kaivostyöstä ei huomioida mitenkään.

Naivoshankkeet eivät ole synnyttäneet Lakuntien välillä tähän asti isompaa kitkaa, ta nyt tilanne voi olla muuttumassa. Tervola ja Kemnmaa kritisoivat Ranualle valitettavaa Suhangon kaivoshanketta (LK 1.). Tervola ei halua mailleen purkupu-

kea ja Kemnmaa vastustaa Suhangon malmien etsintää kunnassa.

Suhangon purkupuutteen ympäristövaikutusten arviointi (yva) on loppusuoralla. Uutta ympäristö- ja vesitalouslupaa pian hakevan kaivosyhtiö Suhanko Arctic Platinum oy:n suunnitelmassa on rakentaa kaivokselta purkupuutteen suoraan Kemijokeen. Tervolaan sijoittuvan 50-kilometrisen putken kautta on tarkoitus poistaa louhoksen kuivatus- ja kaivosalueen sadevesiä. Vanhassa luvasa sama asia olisi hoidettu pikkujokia pitkin, mikä olisi ollut ympäristölle huomattavasti vaihtoehto.

Parannus ei käy Tervolalle. Kunnanhallitus vaatii purkuvesien johtamista suoraan Perämereen, mitä vaihtoehtoa ei ole edes tutkittu yva-prosessissa. Kemnmaa on puo-

JUSSI LEINONEN

SUHANGON kaivos tuottaisi platinametallia, kuten palladiumia.

lestaan perustellut malmienetsintäkriittisyyttä luontoarvoilla. Tosin päätösvalta kyseisissä asioissa ei kuulu kunnille, vaan ympäristöviranomaisille.

JOS kaivosveroa perustellaan ympäristöhaittoilla, olisi sekä loogista että maalaisjärkeen käyvä, että haittoja kompensoitaisiin kaivosverorahalla myös naapurikunnissa, jos haitat yltyvät todistettavasti sinne asti. Nyt niin ei tule tapahtumaan. Uusi kaivosvero

hyödyttää vain kuntaa, jonka alueelle kaivos sijoittuu.

Tosin Kemnmaastakaan ei löydy välttämättä isompaa kannatusta kaivosveron jakamiselle naapurikuntien kesken. Outokumpun Kemn kromikaivos on nimestään huolimatta Kemnmaassa. Sen sijaan kaivostie ja -rautatie tulevat Kemistä, minkä kautta myös kaivosvedet lasketaan Perämereen. Haittoista huolimatta tuleva kaivosvero menee kokonaisuudessaan Kemnmaalle, eikä Kemi saa euroakaan.

Hallituksen lakiesitys kaivosmineraaliverosta eteni viime viikolla eduskuntaan. Sen valiokunnassa on syytä pohtia vielä kertaalleen sitä, voitaisiinko pieni osa kuntakohtaisesta kaivosverosta ohjata kaivoksen haittoista kärsivään naapurikuntaan.

P.S. Euroopan komissio laskeskeli aikaisemmin, että luonnon ennallistamisasetuksen kulut ovat Suomelle lähes miljardi euroa vuodessa – suhteellisesti eniten kaikista EU-maista. Komission puheenjohtaja ja ympäristökomissaari arvioivat äsken täällä vieraillessaan, että kyseinen summa pienenee huomattavasti kunhan laskelmat tarkentuvat. Käytännössä he tunnustivat, että miljardilasku oli karisteltu samasta, pohjattomasta hatusta kuin arvio ennallistamisen jopa 8-kertaisesta tulopuolestakin. Enää pitäisi tietää se, miksi näin on toimittu.

